

29 ΜΑΐΟΥ 2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
& ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα 29 Μαΐου 2015
Αρ. Πρωτ.: 58326

Ταχ. Δ/νση: Νίκης 5
Πλ. Συντάγματος
Ταχ. Κώδικας: 10180
Πληροφορίες: Στρ. Τσιμπίδη
Τηλέφωνο: 210 3332432

ΠΡΟΣ: - Η Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ
ΚΟΙΝ: - Βουλευτές κ.κ.:
(ως Πίνακα Αποδεκτών)
(διά της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση με Α.Π. 2467/12-5-2015

Σχετικά με την ανωτέρω Ερώτηση, που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές που αναφέρονται στον Πίνακα Αποδεκτών, και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθ. πρωτ. 889/56674/26-5-2015 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνούς Οικονομικής & Εμπορικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.

Ο Υπουργός

Γιώργος Σταθάκης

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ
Γραφ. Υπουργού
Τμήμα. Κοιν. Ελέγχου

Αρ. σελ. απάντησης (3)
Αρ. σελ. συνημμένων (6)
Συνολικός αρ. σελίδων (9)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γεώργιος Μεσσαλάς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Χαρούλα(Χαρά) Καφαντάρη

Ευαγγελία(Λίτσα) Αμμανατίδου-Πασχαλίδου

Αθανασία(Σία) Αναγνωστοπούλου

Σταύρο Αραχωβίτη

Ελένη Αυλωνίτου

Ιωάννα Γαϊτάνη

Όλγα Γεροβασίλη

Ευσταθία(Έφη) Γεωργοπούλου-Σαλτάρη

Ευστάθιο Γιαννακίδη

Γιάννη Δέδε

Γεώργιο Δημαρά

Κωνσταντίνο Ζαχαριά

Αικατερίνη Ιγγλέζη

Ηλία Καματερό

Μαρία Κανελλοπούλου

Ιωάννη Καραγιάννη

Ευαγγελία(Εύη) Καρακώστα

Βασιλική Κατριβάνου

Μιχάλη Κριτσωτάκη

Βασίλη Κυριακάκη

Ιωάννη Μιχελογιαννάκη

Γεράσιμο Μπαλαούρα
Κωνσταντίνο Μπάρκα
Γεώργιο Πάντζα
Θανάση(Σάκη) Παπαδόπουλο
Δημήτριο Ρίζο
Δημήτριο Σεβαστάκη
Παναγιώτη(Πάνο) Σκουρολιάκο
Ελισσάβετ(Μπέττυ) Σκούφα
Ιωάννη Σταθά
Αφροδίτη Σταμπουλή
Νίκο Συρμαλένιο
Ελένη Σωτηρίου
Χαρίλαο Τζαμακλή
Μαρία Τριανταφύλου
Αλεξάνδρα Τσανάκα
Σωκράτη Φάμελλο
Ελένη Ψαρρέα
Γεώργιο Ψυχογιό

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
& ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αρμόδιος : Χ. Σκούρτη
Τηλέφωνο : (+30-210) 3286124
Fax : (+30-210) 3286179
E-Mail : skourti@m nec.gr

Αθήνα, 26 Μαΐου 2015
Αρ. Πρωτ : 889/ 56674

Προς:
Αυτοτελές Γραφείο
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Ιδίου Υπουργείου

Θέμα: Ενημέρωση για τις διαπραγματεύσεις και το περιεχόμενο για τις Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου
ΗΠΑ-ΕΕ και Καναδά-ΕΕ (TTIP και CETA)
Σχετ.: Ερώτηση Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ

Αναφορικά με την με αριθμ. πρωτ.2467/12.5.2015 ερώτηση Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ερώτηση 1: Σε ποίο σημείο βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις μεταξύ ΕΕ-ΗΠΑ και ΕΕ-Καναδά και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμά τους.

α. Συμφωνία ΕΕ - Καναδά: Συνολική Οικονομική και Εμπορική Συμφωνία (Comprehensive Economic and Trade Agreement)

- Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν μετά την έκδοση των σχετικών διαπραγματευτικών οδηγιών τον Απρίλιο 2009. Πραγματοποιήθηκαν 9 γύροι διαπραγματεύσεων. Ο τελευταίος διεξήχθη τον Οκτώβριο 2011. Μέχρι τη στιγμή εκείνη είχε επιτευχθεί συμφωνία στο 90% των θεμάτων ενώ βρισκόταν ακόμη σε εκκρεμότητα το 10% περίπου. Ωστόσο αυτό το 10% αποδείχθηκε ιδιαίτερα δύσκολο με αποτέλεσμα να οδηγούνται οι συζητήσεις σε αδιέξοδο.
- Προκείμενου να ξεπεραστεί το πρόβλημα τα δύο μέρη συνέχισαν τεχνικές συναντήσεις για δύο χρόνια και τελικά ανακοίνωσαν την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με πολιτική παρέμβαση (political breakthrough) στις 18 Οκτωβρίου 2013. Με την απόφαση αυτή αποδέχτηκαν το ουσιώδες μέρος της Συμφωνίας και άφησαν τη ρύθμιση των τεχνικών εκκρεμοτήτων για το 2014.
- Τον Αύγουστο 2014 η Ε. Επιτροπή διένειμε στα κ-μ το τελικό ενοποιημένο κείμενο της Συμφωνίας (full-consolidated text) και στις 26 Σεπτεμβρίου 2014 επισφράγισε τη λήξη των διαπραγματεύσεων. Εκρεμεί η μονογραφή της Συμφωνίας.
- Σήμερα το ενοποιημένο κείμενο βρίσκεται σε νομική εξέταση από τους ειδικούς της Ε. Επιτροπής και του Καναδά (legal scrubbing). Η εν λόγω επεξεργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός της άνοιξης τ.έ., ενώ έπειτα η μετάφραση σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, η οποία θα διαρκέσει περίπου 6 μήνες. Εν συνεχείᾳ, το κείμενο θα υποβληθεί προς έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών (τελική υπογραφή), ενώ η έναρξη εφαρμογής της Συμφωνίας δεν αναμένεται να λάβει χώρα πριν το 2017.
- Ωστόσο υπάρχουν ακόμη θέματα για τα οποία κάποια κράτη μέλη επιδιώκουν βελτιώσεις στο πλαίσιο των περιορισμένων δυνατοτήτων σε αυτό το στάδιο, κυρίως αναφορικά με την προστασία επενδύσεων (κεφάλαιο ISDS και κρατικά ομόλογα). Επίσης, η χώρα μας έχει θέσει ως θέμα την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και ειδικότερα της φέτας.
- Η Ε.Επιτροπή τονίζει ότι έχει την πολιτική συμφωνία των κ-μ και ότι τέτοια αιτήματα δεν θα πρέπει να ανοίξουν εκ νέου τις διαπραγματεύσεις. Δύναται να γίνουν επιλεκτικά μικρές διορθώσεις μέσω φραστικών αλλαγών κατά την διάρκεια του legal scrubbing.

β. Συμφωνία ΕΕ- ΗΠΑ: Διατλαντική Εμπορική και Επενδυτική Συνεργασία (Transatlantic Trade and Investment Partnership - TTIP)

- Οι διαπραγματευτικές εντολές της TTIP εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων-Εμπορίου (FAC-Trade) στις 14.6.2013. Σύμφωνα με το σχέδιο η TTIP αποτελείται από 3 πυλώνες: α) πρόσβαση στην αγορά (δασμοί, υπηρεσίες και δημόσιες προμήθειες), β) κανονιστική εναρμόνιση και γ) κανόνες.
  - Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί 9 γύροι διαπραγματεύσεων (ο 1ος έγινε στις 8-12.7.2013 και ο 9ος στις 20-24.4.2015). Παρά την πληθώρα των γύρων τα αποτελέσματα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν σημαντικά. Γενική διαπίστωση είναι ότι ο ρυθμός των διαπραγματεύσεων έχει επιβραδυνθεί λόγω εκδηλώσεων δυσπιστίας στο εσωτερικό πολλών κ-μ.
  - Κύρια σημεία τριβής παραμένουν η διαφάνεια, ο φόβος για υποβάθμιση των εργασιακών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων και ο μηχανισμός επίλυσης διαφορών κράτους-επενδυτή (Investor State Dispute Settlement - ISDS).
  - Προς αντιμετώπιση των αντιδράσεων η Επίτροπος Εμπορίου και Malmstrom ακολουθεί από το Δεκέμβριο 2014 μία πιο φιλική προς την κοινωνία των πολιτών ρητορική με παράλληλη αύξηση της δημόσιας πληροφόρησης που διοχετεύεται στον ιστότοπο της ΕΕ.
  - Οι εξελίξεις των διαπραγματεύσεων, μετά τον 9ο γύρο και την συνάντηση της Επιτρόπου Εμπορίου, κας Malmström με τον Εκπρόσωπο για θέματα εμπορίου των ΗΠΑ, κ. Froman (4.5.2015), οι οποίοι είναι οι επικεφαλής των διαπραγματεύσεων, έχουν ως εξής:
    1. Οι διαπραγματεύσεις TTIP δύναται να επιταχυνθούν, καθώς το νομοσχέδιο TPA (Trade Promotion Authority Bill¹) εγκρίθηκε από τη Γερουσία. Εκκρεμεί ύως σήμερα (26.5.2015) η αντίστοιχη έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
    2. Σε ότι αφορά στους τρεις πυλώνες της διαπραγμάτευσης, σημαντικές διαφορές παραμένουν στα ρυθμιστικά και στα θέματα πρόσβασης στην αγορά, καθότι τα σημεία εκκίνησης των δυο πλευρών απέχουν σημαντικά μεταξύ τους. Οι ΗΠΑ επικρίνουν την ΕΕ για τα προστατευτικά της μέτρα στη γεωργία και για την έλλειψη φιλοδοξίας στις υπηρεσίες. Αντιθέτως, η Ε. Επιτροπή θεωρεί ότι οι ΗΠΑ είναι πιο προστατευτικές από την ΕΕ και στους δυο αυτούς κλάδους, σημειώνοντας την άρνησή τους να διαπραγματευθούν τους τομείς των ναυτιλιακών, χρηματοπιστωτικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, καθώς επίσης και αυτούς της ενέργειας και των γεωγραφικών ενδείξεων (ΓΕ).
    3. Αναφορικά με τα γεωργικά θέματα, οι δύο πλευρές συμφώνησαν σε μια διαδικασία για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων υγειονομικών και φυτο-υγειονομικών μέτρων (SPS), η οποία θα χρησιμεύσει ως βάση για τα επόμενα βήματα.
    4. Όσον αφορά στο θέμα της διαφάνειας και της διαμόρφωσης αιθουσών ανάγνωσης στις πρεσβείες των ΗΠΑ στις πρωτεύουσες των κ-μ, το θέμα συζητήθηκε εκτενώς κατά τη διάρκεια του 9ου γύρου, όπου οι ΗΠΑ δεσμεύθηκαν να το προωθήσουν το συντομότερο δυνατό. Τη δέσμευση αυτή επανέλαβε και προς την Επίτροπο Malmström ο κ. Froman. Επιπροσθέτως, η Ε. Επιτροπή θα συνεχίσει να πιέζει τις ΗΠΑ για εγκατάσταση αιθουσών ανάγνωσης και σε κτήρια δημόσιας διοίκησης των κ-μ.
    5. Η Ε. Επιτροπή τόνισε επίσης την ανάγκη πρόσβασης στην αγορά των δημοσίων συμβάσεων.
    6. Σε ότι αφορά τις δασμολογικές προσφορές που έχουν κατατεθεί από πέρυσι οι δύο πλευρές καταγράφουν τις ευαισθησίες τους. Υπάρχει σκέψη για ανταλλαγή νέων προσφορών (δασμολογικών και υπηρεσιών) τον Ιούνιο 2015 υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα υπάρχει συμμετρία στις δεσμεύσεις.
    7. Η προσφορά υπηρεσιών της ΕΕ αναμένεται να περιλαμβάνει αρνητικό κατάλογο για εθνική μεταχείριση και θετικό για πρόσβαση στην αγορά. Οι δύο πλευρές αποδέχονται επίσης ότι στις δημόσιες υπηρεσίες, όπως η παιδεία ή η υγεία πρέπει να αφήνεται μεγαλύτερο περιθώριο για την άσκηση πολιτικής.
    8. Στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες συνεχίζεται η διαφωνία μεταξύ των ΗΠΑ, που επιθυμούν η σχετική συζήτηση να συνεχιστεί στο πλαίσιο του μηχανισμού Financial Services Regulatory Dialogue (FSRD) και της ΕΕ που επιθυμεί να τις συνδέσει με την TTIP.
- Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου του Ε. Κοινοβουλίου (International Trade (INTA) Committee) αξιολογήθηκαν τροποποιήσεις που προτάθηκαν από μέλη του Ε. Κοινοβουλίου και προετοιμάζεται ψήφισμα σχετικά με την TTIP, το οποίο θα ψηφιστεί στη Συνεδρίαση της INTA στις 28.5.2015 και στην Ολομέλεια στις 9.6.2015.. Το αποτέλεσμα του ψηφίσματος αναμένεται με ενδιαφέρον καθώς προκειται για συστάσεις του Ε. Κοινοβουλίου προς την Ε. Επιτροπή σχετικά με τις διαπραγματεύσεις. Το προηγουμένο σχετικό ψήφισμα είχε κυκλοφορήσει πριν δύο έτη (2013/2558(RSP)).
- Σε ό,τι αφορά το χρονοδιάγραμμα των μελλοντικών συνομιλιών αναμένονται οι ακόλουθες επαφές:
1. Ιούνιος 2015, νέα συνάντηση του USTR, M.Froman με Επίτροπο Εμπορίου, κα. Malmström
  2. 13 Ιουλίου 2015, 10^{ος} διαπραγματευτικός γύρος TTIP
  3. Το φθινόπωρο αναμένεται να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις για τα πιο ευαίσθητα θέματα.

¹ Ο Πρόεδρος αποκτά τη δυνατότητα να προχωρήσει τις εμπορικές διαπραγματεύσεις με διαδικασία «fast-track» κατά την οποία το Κογκρέσο μπορεί να εγκρίνει ή απορρίψει μια συμφωνία, όχι όμως να προτείνει τροποποιήσεις.

Ερώτηση 2: Θέση Ελληνικής Κυβέρνησης σχετικά με τις εν λόγω συμφωνίες

α. Συμφωνία ΕΕ - Καναδά: Συνολική Οικονομική και Εμπορική Συμφωνία (Comprehensive Economic and Trade Agreement – CETA)

Αναφορικά με τη CETA σημειώνουμε τα ακόλουθα σε σχέση με τη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης:

- Η συμφωνία CETA βρίσκεται σε τελικό στάδιο, έχοντας λάβει την πολιτική συμφωνία των κ-μ της Ε. Ένωσης. Κατόπιν πολύμηνων διαπραγματεύσεων, ανακοινώθηκε την 18η Οκτωβρίου 2013, η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων και η επί της αρχής, συμφωνία σε πολιτικό επίπεδο.
- Από ελληνικής πλευράς, γίνονται προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η αναδιατύπωση κάποιων εκφράσεων σχετικών με τις γεωγραφικές ενδείξεις οι οποίες θα είναι πλησιέστερες στις ελληνικές θέσεις. Σύμφωνα με την ανωτέρω συμφωνία, 15 ελληνικές ΓΕ απολαμβάνουν πλήρη προστασία, ενώ η ΠΟΠ Φέτα, καθώς και άλλα 4 ευρωπαϊκά τυριά, τα οποία ο Καναδάς θεωρούσε «κοινές ονομασίες», έτυχαν ειδικής μεταχείρισης. Συγκεκριμένα: α) Από τις υφιστάμενες συσκευασίες θα αφαιρεθούν σύμβολα, εικόνες και ονομασίες που παραπέμπουν στην Ελλάδα, καθώς έχει διαπιστωθεί ότι αρκετά από αυτά τα προϊόντα σκοπίμως είναι σε συσκευασίες με φωτογραφία του Παρθενώνα ή των ελληνικών νησιών, β) Θα υπάρχει σαφής επισήμανση στα προϊόντα αυτά ότι έχουν παραχθεί στον Καναδά (ευδιάκριτη και ευανάγνωστη αναγραφή της φράσης "Made in Canada"), γ) Όλοι οι νέοι παραγωγοί Καναδικού λευκού τυριού θα πρέπει, επιπροσθέτως των ανωτέρω, να αναγράφουν σε εμφανές σημείο "feta-style cheese" ή "feta imitation cheese". Για τους παλαιούς παραγωγούς ισχύει ρήτρα κεκτημένων δικαιωμάτων, υπό την προϋπόθεση τήρησης των δύο προαναφερθέντων σημείων, δ) Σε περίπτωση παραβίασης των παραπάνω περιορισμών θα παρεμβαίνει αυτεπαγγέλτως το Υπουργείο Εμπορίου του Καναδά και θα συμμορφώνει τους παραβάτες χωρίς να απαιτείται δικαστική συνδρομή, η οποία θα επιβάρυνε υπέρμετρα ειδικά τους μικροπαραγωγούς (διοικητική προστασία).
- Από πλευράς μας και ιδιαιτέρως κατά τους τελευταίους μήνες, έχουν εντατικοποιηθεί οι προσπάθειες, όπως κατά το παρόν στάδιο της νομικής επεξεργασίας της Συμφωνίας, επιτευχθούν οι κατάλληλες τροποποιήσεις, οι οποίες θα αμβλύνουν την ιδιαίτερη μεταχείριση της Φέτας έναντι των υπόλοιπων ευρωπαϊκών Γεωγραφικών Ενδείξεων. Στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων για θέματα Εμπορίου (Βρυξέλλες, 7.5.2015) αναφορικά με το θέμα της συμφωνίας CETA με τον Καναδά και την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης της φέτας, ο Υπουργός Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού, κ. Σταθάκης τόνισε ότι το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, όπως είχε συμφωνηθεί, δεν είναι αυτό που επιθυμούμε. Η χώρα επιδιώκει την όσο το δυνατόν καλύτερη προστασία της Γεωγραφικής Ένδειξης Φέτα, ακόμη και στην παρούσα φάση της νομικής επεξεργασίας της συμφωνίας, στο πλαίσιο των περιορισμένων διαθέσιμων δυνατοτήτων. «Θα πρέπει να αναζητηθούν λύσεις που να επιτρέπουν την έγκριση της συμφωνίας από το εθνικό μας κοινοβούλιο και από την ελληνική κοινή γνώμη.» είπε χαρακτηριστικά, καταλήγοντας: «Στην παρούσα φάση φαίνεται εξαιρετικά δύσκολο να υπάρξει συναίνεση.» Αντίστοιχη τοποθέτηση είχε προηγηθεί και στο Άτυπο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων για θέματα Εμπορίου (Ρίγα, 25.3.2015) από το Γενικό Γραμματέα, κ. Μανουσάκη. Επιπλέον, έχουν γίνει επιστολές ή/ και σχετικές παρεμβάσεις προς καναδούς αξιωματούχους, αρμόδιες Υπηρεσίες της Ε. Επιτροπής, ομολόγους Υπουργούς, αλλά και προς την Επίτροπο Εμπορίου, κα Malmstrom.
- Η Ελλάδα εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής γραπτής δήλωσης-επιφύλαξης σχετικά για τα κρατικά χρεόγραφα, το κρατικό χρέος και το διακανονισμό επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους στο κεφάλαιο προστασίας των επενδύσεων.

β. Συμφωνία ΕΕ - ΗΠΑ: Διατλαντική Εμπορική και Επενδυτική Συνεργασία (Transatlantic Trade and Investment Partnership - TTIP)

Αναφορικά με την TTIP σημειώνουμε τα ακόλουθα σε σχέση με τη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης:

1. Θέματα διαφάνειας

- Τις διαπραγματεύσεις με τις ΗΠΑ, όπως και όλες τις εμπορικές διαπραγματεύσεις, διεξάγει η Ε.Επιτροπή για λογαριασμό των κ-μ. Τα κ-μ δεν συμμετέχουν στις συζητήσεις, αλλά ενημερώνονται από την Ε.Επιτροπή αμέσως μετά. Η διαδικασία αυτή δημιουργεί ανάγκη αυξημένης επαγρύπνησης.
- Μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας ο ρόλος της Ε.Επιτροπής έχει αναβαθμιστεί και έχει γίνει περισσότερο διακριτός σε σχέση με το Ε.Συμβούλιο. Αποτελεί αντικείμενο σοβαρού προβληματισμού για τη χώρα μας, αλλά και για άλλα κ-μ, δεδομένου ότι περιορίζει τα περιθώρια εσωτερικών διαβουλεύσεων με τους αρμόδιους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς.
- Στην περίπτωση της TTIP υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διαφάνειας. Γίνονται προσπάθειες με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης, ωστόσο ακόμα τα αποτέλεσμα δεν είναι ικανοποιητικά. Η Ελλάδα, όπως και άλλα κ-μ, έχει ασκήσει

επανειλημμένες πιέσεις στην Ε. Επιτροπή ζητώντας να βρεθεί λύση. Η Ε. Επιτροπή απαντά ότι το θέμα οφείλεται σε εσωτερικές διαδικασίες των ΗΠΑ, οι οποίες προβλέπουν άκρα μυστικότητα στην κυκλοφορία των αμερικανικών εγγράφων. Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ απαγορεύεται η δημοσίευση των κειμένων κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, καθώς θεωρείται ότι οι θέσεις έχουν ήδη διαμορφωθεί κατόπιν διαβουλεύσεων σε πρωθύστερο στάδιο. Σημειώνεται ότι αντιδράσεις για την έλλειψη διαφάνειας υπάρχουν σε πολιτικό επίπεδο και στις ΗΠΑ.

- Από πλευράς τους τα κ-μ δεν αρκούνται σε αυτή την απάντηση και ασκούν έντονες πιέσεις στην Ε. Επιτροπή ώστε να επιτύχει την συγκατάθεση των Αμερικανών για καλύτερη αλληλοενημέρωση, ώστε οι αρμόδιοι κρατικοί και ιδιωτικοί φορείς και η κοινωνία των πολιτών στην Ευρώπη να μπορούν έγκαιρα να εκφράζουν εμπεριστατωμένη κριτική και σχόλια επί των προτάσεων που βρίσκονται στο τραπέζι.
- Η προσπάθεια είναι συνεχής και αδιάλειπτη. Η Ελληνική πλευρά θέτει το θέμα με κάθε ευκαιρία τόσο σε επίπεδο Υπουργών όσο και εμπειρογνωμόνων και ευελπιστεί ότι η κατάσταση θα βελτιωθεί.
- Οι συνεχείς προσπάθειες έχουν αποδώσει κάποια αποτελέσματα, ωστόσο όχι ικανοποιητικά:
  1. Κατέστη δυνατή η δημοσιοποίηση της Διαπραγματευτικής Εντολής TTIP.
  2. Ο όγκος των πληροφοριών που δημοσιεύονται στο site της Ε. Ένωσης έχει πολλαπλασιαστεί.
  3. Η Ε. Επιτροπή δημοσιεύει άμεσα μετά τη λήξη κάθε διαπραγματευτικού γύρου, ειδική αναφορά για τα αποτελέσματα του.
  4. Υφίσταται δυνατότητα ανάγνωσης των αμερικανικών κειμένων από διαπιστευμένους εκπροσώπους σε ειδικά διαμορφωμένο αναγνωστήριο στις Βρυξέλλες, το λεγόμενο reading room.
  5. Τέλος, οι ΗΠΑ έχουν δώσει την συγκατάθεσή τους ώστε τα ενοποιημένα κείμενα να διατίθενται στις αμερικανικές πρεσβείες ώστε να μπορούν να τα μελετήσουν οι διαπιστευμένοι εμπειρογνώμονες των κρατών-μελών. Ωστόσο, η εν λόγω δέσμευση δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα.

2) Ευρωπαϊκοί ρυθμιστικοί κανόνες

- Η Ελληνική Κυβέρνηση κατανοεί τις ανησυχίες για πιθανή χαλάρωση κάποιων ευρωπαϊκών κανόνων κα τις συμμερίζεται. Δεν θα επιτρέψει τη συρρίκνωση των κανόνων προστασίας της εργασίας, του περιβάλλοντος, της υγείας και των προσωπικών δεδομένων των πολιτών προς όφελος της επιτυχίας της Συμφωνίας.
- Σύμφωνα με την ενημέρωση που παρέχει η Ε. Επιτροπή, σε ό,τι αφορά την κανονιστική συνεργασία οι δύο πλευρές δεν έχουν θέσει θέμα αλλαγής του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου και συμμόρφωσης του με το Αμερικανικό. Η Ε.Επιτροπή διαβεβαιώνει τα κράτη μέλη ότι θα προασπίσει το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Ειδικότερα, κατά τον 7^ο γύρο (20.9-3.10.2014), ο οποίος επικεντρώθηκε στο κανονιστικό τομέα, η Ε.Επιτροπή διαβεβαιώσε ότι σε ό,τι αφορά τις προδιαγραφές αποκλείεται να δεχτεί μείωση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, της υγείας και ασφάλειας του καταναλωτή ή την άμβλυνση άλλων στόχων της δημόσιας πολιτικής. Επίσης, η νέα Επίτροπος Malmström έχει δηλώσει ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι η θέσπιση νέων κανονισμών θα υπόκειται στον έλεγχο των υπαρχόντων δημοκρατικών ελέγχων.
- Η Ελληνική Κυβέρνηση παραμένει σε εργήγορση ώστε να μην επιτραπεί χαλάρωση των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών κανόνων μέσα από μία ενδεχόμενη συμφωνία για την TTIP. Θα πρέπει να είναι απολύτως ξεκάθαρο ποια κανονιστικά μέτρα και πρότυπα είναι θεμελιακά και δεν ενέχουν κανένα περιθώριο για κανένα συμβιβασμό καθώς προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον και σε ποια θα μπορούσε να υπάρχει κοινή προσέγγιση υπό όρους. Η κανονιστική συνεργασία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να σημαίνει για την ΕΕ εναρμόνιση των προτύπων προς τα κάτω.

3) Προστασία γεωγραφικών ενδείξεων στην TTIP

- Σχετικώς με την προστασία των Προστατευόμενων Ονομασιών Προέλευσης (ΠΟΠ) και των Προστατευόμενων Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΓΕ) στο πλαίσιο της TTIP, αλλά και της διμερούς Εμπορικής Συμφωνίας ΕΕ-Καναδά (Comprehensive Economic and Trade Agreement-CETA), υπογραμμίζεται ότι πάγια θέση μας είναι η συνεχής προώθηση και υπεράσπιση της προστασίας των ελληνικών αγροτικών ποιοτικών προϊόντων (όπως άλλωστε και σε όλες τις τρέχουσες διμερείς εμπορικές Συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες). Η εν λόγω θέση μας εκφράζεται τόσο κατά τις διμερείς μας επαφές με αρμόδιους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και κατά τις τακτικές συνεδριάσεις της Επιτροπής Πολιτικής Εμπορίου (ΕΠΕ Τακτικών/Αναπληρωτών) του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι υπεύθυνη για τη χάραξη της κοινής εμπορικής πολιτικής της ΕΕ, αλλά και των ομάδων Εμπειρογνωμόνων των κρατών – μελών της ΕΕ για τα εμπορικής φύσεως πνευματικά δικαιώματα (TRIPS). Όσον αφορά το συγκεκριμένο τομέα, οι προκλήσεις είναι πολλές, δεδομένου ότι ειδικά οι ΗΠΑ αντιτίθενται σθεναρά, τονίζοντας, εμφαντικά, την αξιοπιστία του συστήματος κατοχύρωσης εμπορικών σημάτων (trademarks) που διαθέτουν, ενώ επισημαίνουν ότι δεν προτίθενται να αναγνωρίσουν ευρωπαϊκές ΠΟΠ και ΠΓΕ, οι οποίες δεν θα αναφέρονται σαφώς στον τόπο καταγωγής τους.
- Ως προς τη Συμφωνία TTIP, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η χώρα μας, όπως και άλλα επισπεύδοντα επί του θέματος της προστασίας των Γεωγραφικών Ενδείξεων κράτη-μέλη, ζήτησε ήδη με την εκκίνηση των διαπραγμάτευσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όπως στο σχέδιο διαπραγματευτικής εντολής περιληφθεί πρόβλεψη για «...ενισχυμένη

προστασία και αναγνώριση των Γεωγραφικών Ενδείξεων της ΕΕ», θέση η οποία αποτελεί κόκκινη γραμμή μας. Περαιτέρω, συμπεριλήφθηκε πρόβλεψη αναφορικά με τις σχέσεις των Γεωγραφικών Ενδείξεων με τα εμπορικά σήματα (trademarks) και τις κοινές ονομασίες (generics). Θεωρούμε ότι η συμπερίληψη ικανοποιητικών ρυθμίσεων στην εν λόγω Συμφωνία θα συμβάλει θετικά στην επαρκή προστασία των Γεωγραφικών μας Ενδείξεων, δεδομένου ότι ελλείψει αυξημένης προστασίας τους πολυμερώς σε επίπεδο ΠΟΕ (λόγω της συνεχιζόμενης στασιμότητας του Γύρου της Ντόχα²), γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι τρίτες χώρες όπως οι ΗΠΑ είναι ελεύθερες να καθορίζουν το νομικό τους σύστημα σύμφωνα με τα δικά τους εμπορικά συμφέροντα (εν προκειμένω των εγχώριων παραγωγών οι οποίοι ασκούν τις δικές τους πολιτικές πιέσεις), έθιμα και πρακτικές, ιδιαιτέρως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχουν συναφθεί διεθνείς εμπορικές συμφωνίες (πολυμερίς ή διμερείς) και επομένως δε δεσμεύονται από αυτές. Ως εκ τούτου, τίθεται θέμα πλήρους απουσίας ρύθμισης της αμερικανικής αγοράς, με ιδιαίτερα επιζήμιες συνέπειες για τις ευρωπαϊκές και κατά συνέπεια και τις ελληνικές εξαγωγές.

- Εν προκειμένω, η ελληνική πλευρά, επιδιώκει σταθερά, τόσο κατά τις τεχνικές ή υπηρεσιακές συναντήσεις με την Ε.Επιτροπή, όσο και με γραπτές παρεμβάσεις της να καταστήσει σαφές το γεγονός ότι η απόλυτη προστασία των Γεωγραφικών Ενδείξεων πρέπει να αποτελέσει υψηλής σημασίας προτεραιότητα στις διαπραγματεύσεις ΕΕ-ΗΠΑ, δεδομένου ότι οι ευρωπαϊκές ΠΟΠ/ΠΓΕ αποτελούν δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (IPR)³ και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής Γεωργίας, ενώ η αυξημένη προστασία τους (έναντι των χαμηλής ποιότητας παραποιήσεων) συμβάλλει στην καλύτερη ενημέρωση και προστασία του καταναλωτή.

4) Τομέας Εμπορίου Υπηρεσιών

- Η προστασία των υπηρεσιών που θεωρούνται δημόσια αγαθά καθώς και η δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να αποφασίσουν ποιοι τομείς εμπίπτουν σε αυτή την έννοια θα πρέπει να διασφαλίζονται απόλυτα κατά τη διαπραγμάτευση. Η εκπαίδευση, η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση και οι δημόσιες συγκοινωνίες θα μείνουν εκτός του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας στον βαθμό που παρέχονται από το κράτος. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά στις υπηρεσίες παροχής ύδατος.
- Επιπλέον, ρητώς προσδιορίζεται ότι καμία διάταξη της συμφωνίας δεν δύναται να εμποδίζει την εφαρμογή των εσωτερικών κανονισμών και της νομοθεσίας κάθε εταίρου όσον αφορά τη ρύθμιση της διασυνοριακής μετακίνησης φυσικών προσώπων και τις διαδικασίες εισόδου και διαμονής, αλλά ούτε και να αναιρέσει την εφαρμογή υφιστάμενων κανόνων της αγοράς εργασίας. Οι συζητήσεις για τα εργασιακά θέματα βασίζονται σε ήδη υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες μεταξύ Ε.Ε.-Η.Π.Α. και στην τήρηση των προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας. Παράλληλα, επιδιώκεται από την ευρωπαϊκή πλευρά η διεύρυνση των ευκαιριών απασχόλησης όχι μόνο από την αναμενόμενη αύξηση των συναλλαγών, αλλά και από την αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων κυρίως υψηλής εξειδίκευσης εργαζομένων (αρχιτεκτόνων, σε πρώτο επίπεδο, ενώ αναμένεται να ακολουθήσουν μηχανικοί και λογιστές).
- Οι θέσεις της χώρας μας διαμορφώνονται μετά από επικοινωνία των Υπηρεσιών του Υπουργείου μας με συναρμόδιες υπηρεσίες, ανεξάρτητες αρχές και επαγγελματικές ενώσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα εθνικά συμφέροντα – αμυντικά αλλά και επιθετικά, όπως αυτά που άπτονται των ναυτιλιακών υπηρεσιών – εκφράζονται κατά τη διαπραγμάτευση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- Στο Συμβούλιο Εξωτερικών για θέματα Εμπορίου (Βρυξέλλες, 7.5.2015), ο Υπουργός Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού, κ. Σταθάκης τόνισε την ανάγκη ανοίγματος των ναυτιλιακών υπηρεσιών από τις ΗΠΑ σε μια ενδεχόμενη συμφωνία.

5) Τομέας Επενδύσεων

- Κύριο θέμα των συζητήσεων έχει αποτελέσει η συμπερίληψη στην TTIP του μηχανισμού επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους (Investor to State Dispute Settlement - ISDS).
- Λόγω των εκτεταμένων αντιδράσεων στο εσωτερικό ορισμένων κρατών μελών επί του μηχανισμού ISDS, η Ε. Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση, όσον αφορά στην προσέγγιση της ΕΕ για την προστασία των επενδύσεων, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν στις 13/1/2015. Οι σχετικές απαντήσεις στην έκθεση αποτελούν σαφή ένδειξη των ανησυχιών που εκφράζονται στην Ευρώπη, σχετικά με TTIP γενικά, καθώς και για την ίδια την αρχή της προστασίας των επενδύσεων και του μηχανισμού ISDS.
- Το σημαντικότερο, πρόβλημα, αφορά την διαδικασία επίλυσης διαφωνιών μεταξύ των κρατών και ξένων επενδυτών (Investor State Dispute Settlement) που δύναται να επιτρέπει στους δεύτερους να μηνύουν τις κυβερνήσεις για όποια δράση περιορίζει τα μελλοντικά τους κέρδη.

² Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ειδικά οι ΗΠΑ (από κοινού με Καναδά, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία) ήταν από τους κύριους ενάντιους της Κοινοποίησης 110 συμβαλλομένων μερών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (με πρωτοβουλία της ΕΕ) τον Ιούλιο 2008 με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, την ανάγκη αυξημένης προστασίας πολυμερώς των Γεωγραφικών Ενδείξεων.

³ Οι ΗΠΑ είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες στην εν γένει προάσπιση και αυξημένη προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

- Η Ελληνική Κυβέρνηση αντιλαμβάνεται την ανάγκη δημιουργίας ενός ελκυστικού επενδυτικού περιβάλλοντος, ώστόσο θεωρεί πρωταρχική και απαρέγκλιτη την ανάγκη προάσπισης της εθνικής κυριαρχίας των κρατών – μελών και του συνακόλουθου δικαιώματός τους να προβαίνουν σε ρυθμίσεις για την προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος (right to regulate).
- Η χώρα μας είχε την ευκαιρία να παρουσιάσει την θέση κατά την διάρκεια του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων για Θέματα Εμπορίου (Βρυξέλλες, 7.5.2015). Ο Έλληνας Υπουργός έκανε λόγο για μια «πάρα πολύ προβληματική περιοχή», που δυνητικά περιορίζει τη δυνατότητα των δημοκρατικά εκλεγμένων κυβερνήσεων να νομοθετούν με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Στο βαθμό που δεν είναι πλέον εφικτό να αποφευχθεί η συγκεκριμένη διαδικασία, θα πρέπει τουλάχιστον να έχει περιορισμένο εύρος, για παράδειγμα το πεδίο εφαρμογής να περιορίζεται σε ενδεχόμενη καταχρηστική συμπεριφορά του κράτους έναντι μενονομένης επιχείρησης και να υπάρξει ένα ισχυρό ρυθμιστικό πλαίσιο, που θα διασφαλίζει ότι οι επενδυτές δεν θα εκμεταλλεύονται τη διαδικασία εις βάρος των πολιτών. Στις περιπτώσεις που θα υπάρχει προσφυγή σε ένδικα μέσα, αυτά θα πρέπει να είναι εσωτερικά. Σε διεθνές επίπεδο θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα διαμεσολαβητικό όργανο, χωρίς όμως δικαστικές αρμοδιότητες. Στο ίδιο πνεύμα είχε κινηθεί και η τοποθέτηση του Γενικού Γραμματέα, κ. Μανουσάκη στο Άτυπο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων για Θέματα Εμπορίου (Ρίγα, 24-25/3/2015).

Ο Γενικός Γραμματέας
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
κ.α.α. **Μανούσος Μανουσάκης**

Κοινοπόληση:

- Γραφείο Υπουργού, κ. Γ. Σταθάκη
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Μ. Μανουσάκη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο κας Προϊσταμένης γενικής Δ/νσης
- Αρχείο Δ/νσης ΠΔΕ